

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว
ชื่อผู้เขียน	สุนันท์ ธรรมศรีรักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว โดยมุ่งศึกษาในเรื่องปัญหาการใช้เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว โดยที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อสัญญากำหนดไว้ และปัญหาการไม่มีหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ รวมถึงศึกษาปัญหาแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง กรณีเกี่ยวกับอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ

จากการศึกษาพบว่า การที่ระบบกฎหมายสัญญาทางปกครองของไทยไม่มีการบัญญัติหลักกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวไว้ในกฎหมายลายลักษณ์อักษร โดยให้มีความครอบคลุมสัญญาทางปกครองทุกประเภท ทำให้ในบางกรณีคู่สัญญาฝ่ายรัฐใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวโดยที่ไม่มีข้อสัญญาหรือกฎหมายลายลักษณ์อักษรรองรับ ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการดำเนินการ ว่าควรจะมีเหตุผลความจำเป็นหรือขอบเขตแค่ไหน เพียงใด และอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของคู่สัญญาฝ่ายรัฐที่อาจไม่ทันต่อเหตุการณ์ หรือต่อความจำเป็นในการบริการสาธารณะ รวมถึงการไม่มีกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวไว้เป็นการเฉพาะ อาจส่งผลให้การเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนนั้นอาจไม่เหมาะสมและเป็นธรรม และอีกด้านหนึ่งในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองนั้น หากศาลมีแนวทางการพิจารณาพิพากษาโดยมีอำนาจในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ย่อมจะเป็นผลดีต่อคู่สัญญาฝ่ายเอกชนในการได้รับ

การเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายได้มากยิ่งขึ้น และยังคงสอดคล้องกับการบริการสาธารณะของรัฐด้วยเช่นกัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนะให้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่โดยที่ในปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ได้มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยสัญญาทางปกครองแต่อย่างใด ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีการบัญญัติเพิ่มเติมหมวดที่ว่าด้วยสัญญาทางปกครอง และบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว โดยบัญญัติรับรองเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐดังกล่าวโดยระบุเหตุผล ความจำเป็น รวมถึงรูปแบบวิธีการของการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครอง และรับรองสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายของคู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีการกำหนดรับรองสิทธิการได้รับการชดเชยความเสียหายในลักษณะที่เป็นทางเลือกนอกจากการฟ้องร้องคดีต่อศาล โดยให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายเอกชนในการยื่นคำขอให้ชดเชยความเสียหายในลักษณะเดียวกับการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 53 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เพื่อให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกับกรณีการให้ความคุ้มครองเอกชนที่ถูกเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงเสนอแนะแนวทางการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง โดยเห็นว่าหากศาลปกครองมีแนวทางในการพิจารณาพิพากษา โดยกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครอง หรือให้สัญญามีผลบังคับผูกพันกันต่อไป โดยถือว่าเป็นการกำหนดค่าบังคับให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำให้เป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญา ทั้งนี้ ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ย่อมจะเป็นแนวทางการพิจารณาพิพากษาที่จะนำมาซึ่งการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง ทั้งยังสอดคล้องกับสภาพของข้อพิพาท ซึ่งในบางกรณีคู่สัญญาฝ่ายเอกชนเรียกร้องที่จะให้คู่สัญญาฝ่ายรัฐมีการปฏิบัติตามสัญญาต่อไป อันเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายที่เอกชนคู่สัญญามุ่งประสงค์มากกว่าการได้รับการชดเชยความเสียหายที่เป็นตัวเงิน

Thesis Title	Legal Problems concerning The Privilege of a Government Party to rescind The Administrative Contract
Author	Sunan Thammasriruk
Thesis Advisor	Professor Dr.Phaisith Phipatanakul
Department	Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

This thesis aims to study the legal problems of the Government party's privilege to unilaterally rescind the public contract. The problems of raising the Government party's privilege for unilateral rescission of the public contract will be focused. The Government party's privilege is not found in any provision of law or written as a clause of the public contract. No specific criteria or guidelines of remedy are provided for the Private party affected. Moreover, this thesis researches the problems for delivering a judgment by the administrative court through issuing a decree for revocation of unilateral rescission of the public contract raised by the Government party.

The study found that the Thai legal system for public contract does not contain any written provisions concerning the Government party's privilege for unilateral rescission of all kinds of the public contracts. In some case, the Government party employs this privilege without referring to a clause of the public contract or any provision of the written law. This practice creates an unclear operation and raises the question about whether there are necessary reasons to use this privilege or what is the scope for claiming this privilege. This type of practice may make the operation of the Government party delayed or ineffective to serve the public interest. No criteria in a written law providing a remedy for the Private party affected also yield unsuitable and unfair remedy. For the administrative court, if the court has a power to deliver a judgment by issuing a decree for revocation of the unilateral rescission of the Government party which is unlawful and useless for public interest, the suffering of the Private party will be more effectively remedied and this is also consistent with the public service of the Government party. This thesis, therefore, recommends for amending the Act on Administrative Procedure B.E. 2539, a basic law

for the criteria of the administrative proceedings of the public officials, by adding the provisions concerning the Government party's privilege for unilateral rescission of the public contract. This Act now has no provisions over the public contract. Therefore, the amendment for this Act should add the Section of Public Contract with the provisions for the Government party's privilege to unilaterally rescind the public contract. The provisions accepting the Government party's privilege to unilaterally rescind the public contract should define the reasons and necessity, as well as the forms for using this privilege, and should affirm the right of the Private party to be remedied for any damage. Such right of remedy should be inscribed as an alternative remedy in addition to litigation. That is, the Private party should have a right to ask for damages from the Government party in the same way in which the remedy is provided in case of the withdrawal of the lawful administrative order under section 53, para. 3 of the Act on Administrative Procedure B.E. 2539. This remedy's standard is equivalent to the protection provided for the private individual whose lawful administrative order is withdrawn by the public official. This thesis also gives a suggestion to the administrative court. The administrative court should deliver a judgment by issuing a decree for revocation of rescission of public contract or a decree for keeping the parties further obligated to the terms of the public contract. The court's decree, if it is considered to be a kind of the delivery of the performance or omission in according to the terms of the public contract under the 72, para. 1 of the Act on Establishment of Administrative Court and Administrative Court Procedure B.E.2542, would be the delivery of judgment to make the Private party remedied more effectively and it also truly protects the public interest. This practice is consistent with the nature of the dispute in which sometimes the Private party demands the Government party to continue its obligation under the terms of the contract; it is a remedy to which the Private party really aims, not a monetary remedy.